

**UTKAST TILL KORTFATTAT REFERAT FRÅN DET FEMTE MÖTET I
ARBETSGRUPPEN FÖR KLIMATFÖRÄNDRINGAR OCH MILJÖ**

Fredagen den 11 mars 2022 kl. 9.00–11.00

1) Ordföranden – mötesinledning

Ordföranden Anna Pasková fördömde den ryska invasionen av Ukraina och det hölls en tyst minut.

Anna Pasková redogjorde för ett antal nyckelfrågor som bör beaktas i samband med denna kris:

- Det finns ett ännu större behov av att fasa ut fossila bränslen och minska EU:s beroende av olje- och gasimport från Ryssland (det vill säga större fokus på den säkerhetskomponent som redan tidigare ingick i den gröna given).
- Solidaritet när det gäller rättviseutmaningar och energipriser (en ”rättvis omställning” innebär också en solidarisk omställning).
- Vilselädande information är en utmaning.
- Mark och natur måste skyddas eftersom det rör sig om strategiska resurser (jordbruk, miljö, hållbar och cirkulär ekonomi).
- EU:s värden inbegriper starka samhällen och ett insynvänligt och delaktighetsbaserat förhållningssätt.

Ordföranden informerade om följande nästa steg:

- Sekretariatet kommer att utarbeta förslagen på grundval av utkastet till rekommendationer (baserat på tre bidrag, det vill säga rekommendationerna från de europeiska medborgarpanelerna och de nationella panelerna, diskussionen på den digitala plattformen och debatterna i plenum och arbetsgrupperna).
- Förslagen kommer att översättas till alla språk och skickas till gruppen nästa vecka.
- Gruppmedlemmarna bör sedan skicka skriftliga kommentarer före arbetsgruppens sjätte möte.
- De preliminära resultaten av arbetsgruppens diskussioner kommer att läggas fram vid konferensens nästa plenarsammanträde den 25–26 mars.
- Ordföranden uppmanade deltagarna att samordna sina ståndpunkter inom de respektive delarna och ta fram förslag som man kunnat enas om.

Michel Hell, talesperson för den europeiska medborgarpanelen (ECP), betonade att all uppmärksamhet ägnas åt händelserna i Ukraina men att skyddet av planeten fortfarande kräver brådskande åtgärder och att gruppen därför bör eftersträva rekommendationerna och målen på klimat- och miljöområdet lika oförtrutet som tidigare.

2) Diskussion

Diskussionerna strukturerades utifrån följande områden:

- i) Klimatförändringar, energi och transport
- ii) Jordbruk, livsmedelsproduktion, biologisk mångfald, ekosystem, föroreningar
- iii) hållbar konsumtion, hållbara förpackningar och hållbar produktion,
- iv) information, medvetenhet och dialog.

Huvudsakliga punkter per ämne:

1. Klimatförändringar, energi och transport

- Att säkerställa försörjningstrygghet och minska EU:s energiberoende har blivit ännu viktigare i det rådande sammanhanget (större fokus på förnybara energikällor och energibesparingar, investeringar i infrastruktur, förnybara energikällor och övergångsenergi, ökat stöd till forskning och innovation, behovet av att anpassa och påskynda projekteringslagstiftningen och -förfarandena, vikten av att skapa EU:s energiunion, stöd för hållbar rörlighet och kollektivtrafik, vikten av att beakta de geopolitiska konsekvenser som är kopplade till alla energileverantörer i tredjeländer, varav flera är bekymmersamma ur ett människorätts- och miljöperspektiv).
- Man måste upprätthålla engagemanget för de ambitiösa globala klimatmålen (klimatneutralitetsmålen för 2030 och 2050) och för de bredare målen inom den europeiska gröna given samt påskynda den gröna omställningen, även om denna måste inbegripa (och vägas mot) nödvändiga kortsiktiga åtgärder för att förhindra bristsituationer och säkerställa ett välmående samhälle.
- Vissa deltagare förespråkar en översyn av de gällande tidsfristerna för omställningen eller ökad och renare användning av övergångsenergi, vid behov med hjälp av begränsningsteknik såsom koldioxidfilter och koldioxidlagring, nya LNG-terminaler och grön vätgas eller utvinning av egna källor inom EU, medan andra deltagare hävdar att krisen inte får leda till en återgång till det förflutna. Det påpekades också att naturgas är viktig för produktionen av gödselmedel.
- Det finns en stark känsla av att det är bråttom att vidta alla nödvändiga och möjliga åtgärder och medvetenhet om att behoven av infrastrukturinvesteringar och ersättningar kommer att öka kraftigt.
- Det måste tas hänsyn till skillnader i de nationella förhållandena och energimixen. Andra nationella omständigheter bör också beaktas (utgångspunkter, geografiskt läge, behovet av att ansluta avlägsna regioner, köpkraft osv.).
- Kommissionens nya meddelande om energi ("REPowerEU") bör beaktas.
- Frågor om överkomlighet, särskilt när det gäller förnybara energikällor, står nu högre på dagordningen, liksom bredare sociala aspekter (stöd till medborgare och arbetstagare, rättvisare skattesystem för att finansiera en rättvis omställning, förfinansiering av medel för den europeiska gröna given och åtgärder mot energifattigdom).
- Kriget i Ukraina visar riskerna med att överge alternativa energikällor eller övergångsenergi, till exempel att man bör tänka om i fråga om användningen av kärnkraft, och möjliga risker när kärnkraftverk blir måltavlor.

2. Jordbruk, livsmedelsproduktion, biologisk mångfald, ekosystem, föroreningar

- Det måste vidtas åtgärder mot alltför intensivt lantbruk och överdrivet intensiv produktion (med höga kostnader för mark, klimat och miljö) och fastställas tydliga definitioner av begreppen. Den cirkulära ekonomins principer måste tillämpas inom jordbruket.
- Starkare stöd till ekologiska och hållbara jordbruksmetoder (främja inhemsk produktion till ett korrekt pris), även om det konstateras att ekologiska jordbruk redan i dag får mer stöd än konventionella jordbruk.
- Stöd till forskning kring utvecklingen av mer hållbara, mindre förorenande och mindre miljökadliga bekämpningsmedel.
- Många av energifrågorna har också kopplingar till jordbruket, och kriget i Ukraina kommer att leda till kraftiga leveransstörningar på världsmarknaderna. Självförsörjning och försörjningstrygghet till överkomliga priser inom livsmedel, foder, energi och gödningsmedel är nära sammankopplade med varandra och bör vara grundläggande mål inom denna sektor (till exempel för att mildra krigets inverkan på produktionen och priserna, minska EU:s stora beroende av resten av världen, vertikalt jordbruk och stadsodling). reformera den gemensamma jordbrukspolitikerna för att stödja hållbarhet men också försörjningstrygghet och förhindra bristsituationer). Man måste också både vidta kortsiktiga begränsningsåtgärder och beakta långsiktiga hållbarhetsmål, till exempel när man diskuterar arealuttag.
- Kulturella aspekter som överkonsumtion, globalisering och en förlorad relation till livsmedel nämndes.
- Forskning och innovation måste stärkas.
- Fokus på en kombination av hållbarhet och produktivitet. Man måste förhindra en externalisering av produktionen till mindre hållbara internationella konkurrenter.
- Rekommendationen om återbeskogning bör ges en mer framträdande plats (lagstiftning som tvingar företag att återbeskoga områden).
- Utbildning för jordbrukare i ett mer hållbart jordbruk. Skapa gröna jobb.
- Hantera sociala aspekter: social dumpning och övergång till bättre arbetstillfällen för att få en mer hållbar sektor, förhindra höga priser.
- Åtgärder för mer information och utbildning i skolorna, storskaliga informationskampanjer om hälsosamma livsmedel och hälsosam produktion.
- Strängare insatser för att skydda bin.

3. Hållbar konsumtion och produktion

- Mycket görs redan på EU-nivå, men resultaten kan förbättras ytterligare.
- Stärka situationen i EU generellt genom att förbättra produktions- och konsumtionsmönstren och stärka reparationstjänster, beteendeåtgärder, förbättrad infrastruktur.
- En väl fungerande cirkulär ekonomi (hellre reparation och återanvändning än återvinning, mer hållbara produkter).

- Genomförande av den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin (rätt till reparation, längre tillgänglighet för kompatibla reservdelar, garantier).
- Åtgärder för ekodesign (produktutformning som gör produkterna lättare att reparera).
- Konsumenterna efterfrågar mer information, möjlighet att införa enhetlig märkning, en miljöpoängsättning eller ett digitalt produktpass om produkternas livslängd, reparationsmöjligheter etc. De europeiska företagen måste dock ha lika villkor som importerade produkter, och höga standarder får inte leda till protektionism.
- Återföra returråvaror på marknaden och skapa nya produktioncykler efter återvinning.
- Sociala villkor (hela EU och alla medlemsstaterna bör finansiera insatser och kampanjer för att främja hållbar konsumtion, till exempel vid offentlig upphandling, och införa krav på goda arbetsvillkor, även på andra områden, som exempelvis offentlig upphandling och handelspolitik).

4. Information, medvetenhet och dialog

- Göra informationen mer tillgänglig, insynsvänlig och tillförlitlig (EU bör inrätta en särskild webbplats med information om undersökningar i syfte att bidra till ökad medvetenhet).
- Utbildning är ett centralt verktyg för genomförandet av alla rekommendationer (så att allmänheten kan fatta välgrundade beslut).
- Ta med miljöaspekter i utbildningen (med fokus på barn, till exempel i skolornas läroplaner).
- Rättvis konkurrens mellan produkter som tillverkas i EU och produkter som importeras från länder utanför EU.

3) Avslutande ord från ordföranden

Ordföranden tackade deltagarna för deras bidrag och nämnde att nästa möte skulle äga rum under konferensens plenarsammanträde mars II den 25 mars 2022.